

Kultuurikomisjoni tegevuse ülevaade
Riigikogu XIV koosseisu II istungjärk (9.09.2019 – 19.12.2019)

Kultuurikomisjoni koosseis

Esimees:	Aadu Must	(Eesti Keskerakonna fraktsioon)
Aseesimees:	Heidy Purga	(Eesti Reformierakonna fraktsioon)
Liikmed:	Helle-Moonika Helme	(Eesti Konservatiivse Rahvaerakonna fraktsioon)
	Jaak Valge	(Eesti Konservatiivse Rahvaerakonna fraktsioon)
	Katri Raik	(Sotsiaaldemokraatliku Erakonna fraktsioon)
	Mihhail Stalnuhhin	(Eesti Keskerakonna fraktsioon)
	Marko Šorin	(Eesti Keskerakonna fraktsioon)
	Kristina Šmigun-Vähi	(Eesti Reformierakonna fraktsioon)
	Signe Kivi	(Eesti Reformierakonna fraktsioon)
	Viktoria Ladõnskaja-Kubits	(Isamaa fraktsioon)

Istungite arv

II istungjärgul pidas kultuurikomisjon kokku 22 istungit.

Eelnõude arv

II istungjärgul määrati kultuurikomisjoni menetlusse 3 eelnõu.

Pärast II istungjärgu lõppu jääb komisjoni menetlusse 3 seaduse eelnõu.

Kultuurikomisjoni menetluses olnud eelnõudest võeti vastu 1 otsus:

- „Ettepaneku tegemine Vabariigi Valitsusele eesti keele elujõu, arengu ja õppe tugevdamiseks.“

Algataja: Isamaa fraktsioon, Eesti Konservatiivse Rahvaerakonna fraktsioon, Eesti Keskerakonna fraktsioon

Komisjoni esindaja: Aadu Must

Menetlus: algatatud 09.09.2019, menetlusse võetud 10.09.2019, eelnõu number 60 OE; I lugemine 22.10.2019, avaldatud Riigi Teatajas 29.10.2019

Menetlusse jääb 3 seaduse eelnõu

- **Teadus- ja arendustegevuse korralduse seaduse täiendamise seaduse eelnõu (33 SE)**

Eelnõuga soovitakse tagada riigipoolne teadus- ja arendustegevuse stabiilne finantseerimine tasemel 1 protsent SKPst, toetades seekaudu laiapõhjalist ühiskonna arengut ning soodustades ettevõtluse suuremat lisandväärtust.

Algataja: Eesti Sotsiaaldemokraatliku Erakonna fraktsioon

Menetlus: algatatud 03.06.2019; menetlusse võetud 04.06.2019; I lugemine 07.10.2019; muudatusettepanekute tähtaeg 21.10.2019. Komisjoni esindaja Jaak Valge

- **Kodakondsuse seaduse ning põhikooli- ja gümnaasiumiseaduse muutmise seaduse eelnõu (57 SE)**

Eelnõuga lisatakse kodakondsuse seadusesse sätte, mille heakskiitmisel saab lugeda Eesti kodakondsuse saamise eelduseks oleva eesti keele oskuse nõude täidetuks, kui isik on omandanud eesti keeles põhi-, kesk- või kõrghariduse või sooritanud põhikoolis või gümnaasiumis nõutava tulemusega eesti keele kui teise keele riikliku eksami. Samuti nähakse seaduses ettevõimalus lugeda Eesti kodakondsuse saamise eelduseks olev Eesti Vabariigi põhiseaduse ja kodakondsuse seaduse tundmise nõue täidetuks, kui isik on edukalt sooritanud põhikoolis riikliku testi, millega hinnatakse Eesti Vabariigi põhiseaduse, riigikorra ja ühiskonna toimimise põhialuste ning kodaniku õiguste ja kohustuste tundmist. Muudatuste eesmärk on reguleerida seaduses üldised tingimused kodakondsuse taotlemiseks tehtavate testide ja põhikooli lõpus sooritatavate testide ühitamiseks. Veel on ettepanek muuta põhikooli- ja gümnaasiumiseaduses tervikuna põhikooli lõpetamise, eksami- ja eksamitulemuste vaidlustamise ning õpitulemuste välishindamisega seonduvad sätted ning kehtestada need uues sõnastuses. See tähendab, et eelnõu jõustumise korral ei ole enam põhikooli lõpueksamite sooritamine põhikooli lõpetamise tingimuseks. Koolidele antakse õigus ise otsustada selle üle, kas õpilane on põhiharidust omandanud, ning kehtestada kooli lõpetamise tingimusena omapoolne nõue – kooli spetsiifikale vastav koolieksam, loov- või uurimustöö. Kõigile põhikooli lõpuklassi õpilastele viiakse eelnõu kohaselt läbi eesti keele ja eesti keele kui teise keele eksam, mille sooritamine ei ole seotud põhikooli lõpetamisega, kuid mille eesmärk on mõõta põhihariduse omandanud inimese eesti keele oskuse taset. Lisaks tehakse muudatusi õpitulemuste välishindamises. Muudatuste eesmärk on tagada õpilastele, lapsevanemale, koolile, kooli pidajale ja riigile võimalikult objektiivne ja võrreldav tagasiside riiklikes õppekavades sätestatud õpitulemuste kohta. Uue välishindamise instrumendina nähakse seaduses õpilaste, lapsevanemate ja koolitöötajate riiklikud küsitlused, mille tulemused aitavad luua vajalikku konteksti õpilaste eksami või riikliku testide tulemuste tõlgendamiseks ja selgitamiseks.

Algataja: Vabariigi Valitsus

Menetlus: algatatud 09.09.2019; menetlusse võetud 10.09.2019. I lugemine 25.09.2019, muudatusettepanekute tähtaeg 09.10.2019. Komisjoni esindaja Aadu Must.

- **Spordiseaduse muutmise ja sellega seonduvalt teiste seaduste muutmise seaduse eelnõu (105 SE)**

Eelnõuga korrastatakse senist stipendiumide maksmise korraldust. Täiesti uue toetusliigina võetakse kasutusele sportlasetoetus. Täiendatakse ka karistusseadustiku dopingukuridegude sätet. Eelnõuga luuakse spordivõistlustega manipuleerimise vastu võitlemiseks kontrapunkt, mis koolitab ja teavitab asjaomaseid organisatsioone spordivõistlustega manipuleerimise vastase võitluse osas. Neid ülesandeid hakkab ellu viima Eesti Antidoping ja spordieetika SA. Muudatusega lisatakse eesti spordiregistri koossisu sporditulemuste alamandmekogu, kuhu kogutakse Eesti ja Rahvusvahelistel tiitlivõistlustel saavutatud sporditulemused.

Algataja: Vabariigi Valitsus

Menetlus: algatatud 11.11.2019; menetlusse võetud 12.11.2019. I lugemine 04.12.2019, muudatusettepanekute tähtaeg 18.12.2019. Komisjoni esindaja Kristina Šmigun-Vähi

Parlamentaarset kuulamised

1. Kõrgharidusseaduse ja avalik-õiguslike ülikoolide seaduste rakendamisest – kohtumine avalik-õiguslike ülikoolide rektoritega (10.09.2019).

Kutsutud: Eesti Maaülikooli rektor Mait Klaassen, Tallinna Ülikooli õppeprorektor Priit Reiska, Tallinna Tehnikaülikooli rektor Jaak Aaviksoo, Tartu Ülikooli rektor Toomas Asser, Eesti Muusika- ja Teatriakadeemia rektor Ivori Ilja, Eesti Kunstiakadeemia rektor Mart Kalm ning Rektorite Nõukogu tegevsekretär Hanna Kanep

2. Kohtumine Eesti teaduse ja innovatsiooni rahvusvahelise hindamise ekspertidega (11.09.2019)

Kutsutud: Rahvusvaheline hindamiseksperptide delegatsioon Signe Ratso juhtimisel, Kultuurikomisjoni ja majanduskomisjoni liikmed ning Riigikogu innovatsiooni toetusrühma liikmed

3. Haridus- ja Teadusministeeriumi 2019. a II poolaasta eelnõud ja teemad (16.09.2019)

Kutsutud: Haridus- ja teadusminister Mailis Reps

4. Riigikontrolli audit „Täiskasvanute eesti keele õppe korraldus ja riiklik rahastamine“ – arutelu (17.09.2019)

Kutsutud: Riigikontrolli analüüsiosakonna peakontrolör Märt Loite, vanemaudiitor Ermo Liedemann ja kommunikatsioonijuht Toomas Mattson, Kultuuriministeeriumi kultuurilise mitmekesisuse asekanstler Piret Hartman ning kultuurilise mitmekesisuse osakonna nõunik Artjom Tepljuk, Haridus- ja Teadusministeeriumi üldharidus-, keele- ja noortepoliitika asekanstler Kristi Vinter-Nemvalts ning keeleosakonna juhataja Piret Kärtner ja peaeksper Riina Koolmeister

5. Komisjoni visiit Tartusse reede (20.09.2019)

Kohtumine Saeima haridus-, kultuuri- ja teaduskomisjoniga ning kohtumine Tartu kultuuripealinna teemadel

6. Arutelu Valdade ja Linnade Liiduga kohalike omavalitsuste haridus- ja kultuuriülesannete korraldusest (24.09.2019)

Kutsutud: Eesti Linnade ja Valdade Liidu arendusjuht Ott Kasuri ning nõunik Hille Ilves

7. 2020. a riigieelarve seaduse eelnõu (82 SE). Haridus- ja Teadusministeeriumi osa arutelu (24.09.2019)

Kutsutud: Haridus- ja Teadusminister Mailis Reps, Haridus- ja Teadusministeeriumi planeerimise ja halduse asekanstler Pärt-Eo Rannap ja rahandusosakonna juhataja Marika Tuusis.

8. 2020. a riigieelarve seaduse eelnõu (82 SE). Kultuuriministeeriumi osa arutelu (14.10.2019)

Kutsutud: Kultuuriminister Tõnis Lukas, Kultuuriministeeriumi kanstler Tarvi Sits, ministri nõunik Margus Kasterpalu, finantsosakonna juhataja Merju Künnapuu ja kommunikatsiooniosakonna juhataja Meelis Kompus.

9. Kultuuriministeeriumi 2019. a II poolaasta eelnõud ja teemad (14.10.2019)

Kutsutud: Kultuuriminister Tõnis Lukas

10. Avalik istung. Kodakondsuse seaduse ning põhikooli- ja gümnaasiumiseaduse muutmise seaduse eelnõu (57 SE I) kaasamise arutelu (15.10.2019)

Kutsutud: Haridus- ja Teadusministeeriumi üldharidus, keele- ja noortepoliitika asekaitsler Kristi Vinter-Nemvalts ning välishindamisosakonna juhataja Kristin Hollo; Eesti Emakeeleõpetajate Seltsi, Eesti Matemaatika Seltsi ja Koolimatemaatika Ühenduse, Eesti Bioloogiaõpetajate Ühingu, Ajaloo- ja ühiskonnaõpetajate Seltsi, Eesti Koolijuhtide Ühenduse, Eesti Kutseõppe Edendamise Ühingu, Eesti Linnade ja Valdade Liidu, Eesti Õpilasesinduste Liidu, Eesti Õpetajate Liidu, Eesti Lastekaitse Liidu ning Eesti Vabade Waldorfkoolide Ühenduse esindajad.

11. Kultuurikomisjoni ja sotsiaalkomisjoni väljasõit Kosejõe kooli (17.10.2019)

Teemad : HTMi ülevaade üleandmise protsessist üldiselt; vallavanema ülevaade Kosejõe kooli ülevõtmisest ja pidamisest aasta jooksul; kooli direktori ülevaade, kas ja mis on muutunud praktilises elus; õpilaste, õpetajate ja lastevanemate jaoks (võimalusel koos hoolekogu või lastevanemate esindajaga); SOMi ülevaade tugiteenuste pakkumisest erivajadustega laste koolis.

12. Ülevaade uue muinsuskaitseaduse rakendamisest (21.10.2019)

Kutsutud: Muinsuskaitseameti peadirektor Siim Raie, Kultuuriministeeriumi kultuuriväärtuste asekaitsler Merilin Piipuu ning õigus ja varahaldusosakonna juhataja Merle Põld

13. Ülevaade uute aine- ja pädevustestide ettevalmistamisest – arutelu SA Innovega (4.11.2019)

Kutsutud: SA Innove juhatuse esimees Birgit Lao ja testide keskuse juht Regina Multrum ning Haridus- ja Teadusministeeriumi välishindamisosakonna juhataja Kristin Hollo ja peaekspertid Pille Kõiv ja Aivar Ots, Keemiaõpetajate Liidu esindaja Martin Saar ning Ajaloo- ja Ühiskonnaõpetajate Seltsi esindaja Mare Oja

15. Avalik istung. Eesti Kodanikuühiskonna Arengu Kontseptsiooni arutelu (5.11.2019)

Kutsutud: rahvastikuminister Riina Solman, Rahvusvahelise spordivabatahtlike liikumise Scult asutaja ja tegevjuht Ott Pärna, Telia Eesti juhtkonna liige ja kommunikatsioonidirektor Katrin Isotamm

16. Riigikontrolli auditi "Kõrgharidusreform ja tööjõuvajadused" tutvustamine (11.11.2019)

Kutsutud: Riigikontrolli peakontrolör Ines Metsalu-Nurminen, auditijuht Mart Vain, projektijuht Ermo Liedemann ning audiitorid Riina Saaremägi ja Gerly Tammiste; Haridus- ja Teadusministeeriumi kõrghariduse ja teaduse asekaitsler Indrek Reimand ning kõrghariduse osakonna juhataja Margus Haidak

17. Riigikontrolli audit "Kõrgharidusreform ja tööjõuvajadused" arutelu huvirühmadega (12.11.2019)

Kutsutud: Eesti Tööandjate Keskliidu tegevjuht Arto Aas, Eesti Üliõpilaskondade Liidu asejuht Kristel Jakobson ning avaliku poliitika spetsialist Eva Liina Kliiman, Rakenduskõrgkoolide Rektorete Nõukogu esimees, Tallinna Tervishoiu Kõrgkooli rektor Ülle Ernits, Rektorete Nõukogu esimees, Eesti Maaülikooli rektor Mait Klaassen ning Tartu Ülikooli õppeprorektor Aune Valk, SA Kutsekoda juhatuse liige Tiia Randma ja OSKA peaanalüütik Yngve Rosenblad

18. Ülevaade uue alushariduse riikliku õppekava koostamisest (18.11.2019)

Kutsutud: Haridus- ja Teadusminister Mailis Reps, Haridus- ja Teadusministeeriumi välishindamisosakonna juhataja Kristin Hollo ning õigusosakonna juhataja Sille Uusna

19. Rakenduskõrghariduse tulevikuvisiooni arutelu (19.11.2019)

Kutsutud: Tallinna Tervishoiu Kõrgkooli rektor Ülle Ernits, Tartu Tervishoiu Kõrgkooli rektor Ulla Preeden, Tallinna Tehnikakõrgkooli rektor Enno Lend, Sisekaitseakadeemia rektor Marek Link ja SA Eesti Rakenduskõrgkoolid juhatuse liige Jana Praun

20. Ülevaade spordipoliitika põhialused aastani 2030 elluviimisest (02.03.2019)

Kutsutud: Kultuuriminister Tõnis Lukas ja asekanstler Tarvi Pürn

21. Väliskomisjoni ja kultuurikomisjoni ühine istung. Ülevaade Eesti tegevustest soome-ugri hõimurahvaste toetamisel (03.05.2019)

Kutsutud: Soome-ugri rahvaste konsultatiivkomitee liige Tõnu Seilenthal, Fenno-Ugria Asutuse direktor Viia-Kadi Raudalainen, Fenno-Ugria Asutuse Jaak Prozes nõunik, Seto Kongressi vanemate kogu liige Rieka Hõrn, Välisministeeriumi poliitikaosakonna 3. büroo (Ida-Euroopa ja Kesk-Aasia büroo) lauajärg Siim Krispin, Kultuuriministeeriumi välissuhete osakonna nõunik Madis Järv, Haridus- ja Teadusministeeriumi keeleosakonna nõunik Sirli Zupping, Haridus- ja Teadusministeeriumi Euroopa Liidu ja rahvusvahelise koostöö osakonna peaekspert Toomas Kahur, Siseministeeriumi kodakondsus- ja rändepoliitika osakonna nõunik Marten Lauri

22. Arutelu Arenguseire Keskuse esindajatega - uuringu „Väärtused kui inimvara ja nende seos ühiskonna arenguga“: Eesti inimeste väärtustest perioodil 1999-2018, muutuste võrdlus teiste riikidega ning klasteranalüüs levinud mõttemustritest (09.12.2019)

Kutsutud: Tartu Ülikooli sotsioloogia ja sotsiaalpoliitika vanemteadur Mare Ainsaar, Arenguseire Keskuse juhataja Tea Danilov ja Arenguseire Keskuse ekspert Mari Rell

23. Ülevaade Haridus- ja teadusministeeriumi asutuste ja sihtasutuste ühendamisest (16.09.2019)

Kutsutud: Haridus- ja Teadusministeeriumi kantsler Mart Laidmets ja projektijuht Kristi Mikiver

Arvamuste andmine

1. Arvamuse andmine ELAKile Euroopa Innovatsiooni- ja Tehnoloogiainstituudi strateegilise kava kohta (17.09.2019)

Kutsutud: Haridus- ja Teadusministeeriumi Euroopa Liidu ja rahvusvahelise koostöö osakonna peaekspert Sandra Preiman ning teadusosakonna peaekspert Heidi Paju

Komisjoni otsus: toetada Vabariigi Valitsuse esitatud seisukohti

2. Arvamuse andmine õiguskomisjonile „Õigusloomepoliitika põhialused aastani 2030“ eelnõu 53 OE kohta (08.10.2019)

